

A GYERMEVILÁG KIRÁLYA*

Pintér Jenő beszél Pósa Lajosról, aki 50 éve alapította „Az Én Ujságom”-at

Ni csak: varázs! Életre kelt a mese!

A téli éjszakában furcsa árnyak suhannak a temetőkert felé: Tündér Ilona, Nádszálkisasszony és Kacor király lépegetnek a népes csoport élén, amely Tündérország csillogó virágaival borítja a gyermekvilág királyának, legnagyobb meseköltőjének: Pósa Lajosnak a sírját. Ha jobban odanézzünk, azt látjuk, hogy a tündérkezek hozta virágok – csupa szívek. Melegen dobogó gyermekszívek, amelyeket Pósa Lajos gyöngéd szóval ébresztett öntudatra és tanított meg a hazát és embertársaikat szeretni. Lányok, asszonyok, legények és öregurak mosolygó, piros szívei, amelyek sokszor forrósodtak fel Pósa Lajos versein és a hozzájuk költött Dankó-muzsikán.

A legszebb gyermekmeséket, az édesen csengő verseket jöttek megköszönni a gyermekszívek ajándékával a Pósa-mesék tündérfigurái, „Az Én Ujságom” ötvenéves jubileuma alkalmából.

De folytatódik a varázs: a sír mellett sorra felcsendülnek a legszebb nóták:

„Megkondult a kecskeméti öregtemplom nagyharangja...”

„Nem jó mindig, mindig este a fonóba eljárni...”

„Vásárhelyi sétatéren Béla cigány muzsikál...”

Dankó Pista hegedűje szól a mennyországból és egy felhőre könyökölve, könnyes szemmel mosolyogva nézi az ünneplést Pósa Lajos.

Ez a mosoly megfényesíti minden gyermek álmát ezen az éjszakán. De Pósa Lajossal álmodnak minden magyar házban az ötven éves jubileum alkalmából, mert nincs olyan ember Magyarországon, akinek a lelkéhez ne szólt volna, meséi, versei vagy nótái útján, a leggyöngédebb szívű költő, a gyermekek királya.

Pintér Jenő, a magyar irodalomtörténet nagymestere, a magyar gyermeknevelés vezére, így emlékezik Pósa Lajosra, „Az Én Ujságom” 50 esztendő jubileuma alkalmából:

– Sajnos, személyesen nem ismertem Pósa Lajost, mert nagyon fiatal, névtelen fiatalember voltam még abban az időben, amikor a magyar irodalom és tudomány jelesei a Pósa-asztal mellett vitakoztak. Szerénytelenség lett volna nekem közéjük tolakodni. De ha személyéről ilyen körülmények között nem is beszélhetek, annál nagyobb örömmel ragadom meg az alkalmat arra, hogy Pósa Lajos rendkívüli értékű munkásságát méltányoljam.

– Végtelenül nagyra becsülöm Pósa Lajos különböző szellemi térségeken megnyilvánult tehetségét. Mint dalköltő, a legkiválóbbak egyike ő a magyar irodalomban. Mégpedig a dal népies formájában alkotott ő nagyot. Sokszor mondogatom magamban egyik halhatatlanul szép versét: „Habra hab siet...”

– Külön érdeme Pósanak, hogy ő volt az anyakultusznak egyik leggyöngédebb hangú megszólaltatója. Egész kötetet szentelt az édesanyjához szóló verseknek és ennek a fiúi szeretetnek a megnyilvánulásai nagy nemzetnevelő erővel bírnak.

– Legnagyobb értéke azonban Pósanak, az ifjúsági irodalom megteremtése. A gyermekirodalom csúcspontja az, amit ő e téren alkotott. „Az Én Ujságom”-nak a magyar irodalomtörténetben való jelentőségét mutatja, hogy nagy irodalomtörténetem hetedik kötetében két helyen is külön megemlékezem róla és rámutatok arra, hogy milyen fordulatot jelentett Pósa Lajos és az ő lapja az ifjúsági irodalom egész irányában, menetében, fejlődésében. A német folyóiratokból táplálkozó ifjúságunknak „Az Én Ujságom” adott első ízben magyar olvasmányt, mégpedig stílusban és tartalomban mást, sokkal jobbat, mint az előző írók. Hozzáteszem, hogy igen nagy érdeme van ebben „Az Én Ujságom” kiadójának, mert módot adott Pósa Lajos érvényesülésére, az ő szándékainak megvalósítására.

– Pósa Lajos egész működése csodálatos adomány volt a magyar gyermekvilág számára, mert sem előtte, sem utána, nem írtak úgy gyermekverset, mint ő írt. Persze sokan lekicsinyelték az ő működését. Olyan emberek nézték őt fölényesen, akik meg sem tudták volna közelíteni, ha hasonló feladatokra mertek volna vállalkozni.

– Nagy érdeme Pósának, hogy egészen új írókat vezetett be a magyar ifjúsági irodalomba. Márpedig az ifjúsági irodalom szerves alkotórésze bármely nemzet irodalmának. A jó ifjúsági könyvet a felnőtt is élvezi, gyönyörködik benne. Ami pedig a gyermekirodalom alkotását illeti: aki gyermekeknek ír, a nehezebb munkát választja, mert ez teszi igazán próbára a tehetséget. És hogy ebben tökéleteset alkotott, mutatja Pósa Lajos kivételes értékű tehetségét.

Magyar Nemzet, 1938. december 25.

* (r. m.) szignóval

[véltetően Rolla Margit (1904-1990), újságíró, irodalomtörténész, a Magyar Nemzet munkatársa – KMJ.]